

„Towards a New European Employment Relationship” – Az Európai Munkajogi Hálózat (ELLN) 2009 novemberi konferenciája

Az Európai Munkajogi Hálózat (European Labour Law Network) 2009. november 12-13-án Frankfurtban tartotta éves jogi konferenciáját „Towards a New European Employment Relationship – Problems, Differences and Challenges across the European Union” címmel. A rendezvény mintegy 100 egyetemi oktató, kormányképviselő és a szociális partnerek küldötteinek részvételével került megrendezésre, akik az Európai Unió valamennyi tagállamát képviselték.

A konferencia központi témája a munkaviszony és a munkavállaló fogalma volt. A rendezvény egyik célkitűzése a munkaviszony fogalmának és az azt meghatározó egyes elemeknek a bemutatása és vizsgálata volt. A munkaviszony fogalmához szorosan kapcsolódóan elemzésre került a munkavállaló fogalma, valamint a speciális munkavállalói kategóriák jellegzetességei. Megvizsgálásra került az is, hogy milyen szerepet töltenek be az állami szervek és a kollektív érdekképviselők a munkaviszony meghatározásában és a munkavállalónak minősülő személyek védelmében. A színlelt szerződések definiálására és az ellenük való küzdelem eszközeire is kitért a tematika.

A konferenciát Prof. Spiros Simitis, a frankfurti társadalomtudományi intézet igazgatója és Armindo Silva, az Európai Unió Bizottsága Foglalkoztatási, Szociális és Esélyegyenlőségi Főigazgatóságának vezetője nyitotta meg. Az előadások három téma köré csoportosultak. Mindegyik témában a két vitaindító előadást szekcióülések követték, ahol a konferencia résztvevői is kifejtették álláspontjukat. Ez a munkamódszer lehetővé tette a vélemények ütköztetését és a problémák sokoldalú megközelítését.

Az első téma a munkaviszony és a munkavállaló fogalmára, annak egyes jellegzetességeire és a munkavállalói státusz jogi következményeire koncentrált. Mark Freedland professzor referátumában újraértelmezte a munkaviszony fogalmát és új kategóriát alkotott „personal work nexus” kifejezés alatt. Őt Robert Rebhahn professzor követte, aki a munkavállaló fogalmáról és a definíció jogi következményeiről értekezett. A két előadást szekcióülések követték Jens Kristiansen, Raluca Dimitriu és Manfred Weiss professzorok vezetésével, amelyeken a munkaviszony fő elemeit, jellegzetességeit, elhatároló ismérveinek a jelentőségét vitatták meg a résztvevők.

A konferencia második tematikus egysége arra az érdekesítő kérdésre keresett választ, hogy lehet-e a munkavállaló és a nem munkavállalóként munkát végző (vállalkozó, self-employed) fogalma között egy harmadik, köztes kategóriát létrehozni, amit általában az „economically dependent workers” megnevezéssel illetnek. A tagállamok szabályozása rendkívül eltérő ebben a tekintetben. Azokban az országokban is, ahol létezik egy köztes kategória, különbözik a gyakorlat arra vonatkozóan, hogy milyen jellemzőkkel rendel-

keznek az ehhez a kategóriához tartozó munkát végző személyek. Vitatott az is, hogy milyen jogokkal ruházzuk fel az ehhez a kategóriához tartozókat, azaz kapjanak-e meg minden munkavállalónak járó jogot, vagy pedig csak bizonyos jogokat. Guy Davidov a harmadik, köztes kategória elhatárolása érdekében azt vizsgálta, hogy lehet-e különbséget tenni az alárendeltség (subordination) és a függőség (dependency) fogalmai között. Ann Numhauser-Henning professzor asszony a munkajog és szociális jog nézőpontjából arra a kérdésre keresett választ, hogy a munkavállalót általában megillető munkajogi és szociális jogi védelmet indokolt-e kiterjeszteni erre a harmadik kategóriára és ha igen, mennyiben.

A konferencia harmadik súlyponti kérdése a színlelt szerződés és a kényszervállalkozó jelensége volt. Az Unió valamennyi tagállamában komoly gondot jelentenek a ténylegesen munkaviszony jegyeit felmutató, de polgári jogi szerződésként megkötött leplezett szerződések (jogviszonyok). Silvia Spattini a színlelt szerződés elleni olasz küzdelem tapasztalatait ismertette. Őt Tomas Davulis követte, aki az Európai Unió új tagállamai szemszögéből vizsgálta a színlelt szerződések problémáját. A szekcióülések során meg tárgyalásra került, hogy milyen következményei lehetnek a színlelt munkaszerződéseknek és milyen eszközökkel lehet hatékonyan küzdeni ezek ellen nemzeti és uniós szinten.

Kovács Erika